

Beleidsregel gebruik waterpijpen in horeca 2018

Beleidsregel gebruik waterpijpen in horeca 2018

De burgemeester van Capelle aan den IJssel,
gelet op artikelen 1:4 en 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening gemeente Capelle aan den IJssel 2018, artikel 172 van de Gemeentewet en artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht,

b e s l u i t :

vast te stellen de navolgende Beleidsregel gebruik waterpijpen in horeca 2018.

Artikel 1

In maximaal twee horeca-inrichtingen binnen de gemeente Capelle aan den IJssel mag het gebruik van waterpijpen aan de bezoekers worden aangeboden.

Artikel 2

In de in artikel 1 bedoelde horeca-inrichtingen is het gebruik van waterpijpen alleen toegestaan:

1. binnen horecabedrijven categorie III en/of IV zoals beschreven in deze beleidsregel;
2. een horeca-inrichting waar waterpijpen worden aangeboden, niet is gevestigd onder een woning.

Artikel 3

1. In de in artikel 2 bedoelde horeca-inrichtingen mogen maximaal tien waterpijpen worden geplaatst.
2. Als de horeca-inrichting als bedoeld in artikel 2 een oppervlakte van meer dan 200 m² heeft, dan mogen in afwijking van het bepaalde in het eerste lid maximaal vijftien waterpijpen worden geplaatst.

Artikel 4

In de horeca-inrichting als bedoeld in artikel 2 zijn geen kansspelautomaten aanwezig.

Artikel 5

Bij het toestaan van het gebruik van waterpijpen in een horeca-inrichting worden voorwaarden verbonden aan de exploitatievergunning. Een onderscheid wordt hier gemaakt in waterpijpegebruik met koolsteentjes en zonder koolsteentjes. Voor beide categorieën geldt:

- a. voldoende mechanische ventilatie en eventueel bovendaks afvoeren. Dit wordt per geval specifiek bekeken gelet op de omgeving. Hierbij wordt aangesloten bij onder andere de eisen zoals genoemd in het Besluit eisen inrichtingen Drink- en Horecawet (indien er ook alcoholhoudende drank wordt verstrekt), het Activiteitenbesluit, en het Bouwbesluit;
- b. op de vloer gebruik te maken van steenachtige materialen;
- c. indien er in de inrichting etenswaren, zoals een lunch en/of diner, genuttigd kunnen worden is de ruimte waar waterpijpen zonder tabak genuttigd worden in een aparte afgesloten ruimte;
- d. indien tabak wordt gebruikt, dan een aparte afgesloten rookruimte realiseren. Zoals opgenomen in de Tabakswet;
- e. voor de categorie met steenkooltjes en Quick-light kooltjes geldt ook nog: aanwezigheid CO-melder.

Artikel 7

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel gebruik waterpijpen in horeca 2018.

Artikel 8

Dit besluit treedt in werking op de dag na de bekendmaking.

Capelle aan den IJssel, 4 december 2018.

De burgemeester,

mr. P. Oskam

Toelichting

Doel van het beleid:

Bepalen welke toetsingscriteria gehanteerd kunnen worden bij het beoordelen van aanvragen van horecabedrijven met gebruik van waterpijpen. Daarnaast worden de inrichtingseisen van een horecabedrijf eveneens hier opgesomd.

Grondslag

Op grond van artikel 2:28, eerste lid van de Algemene plaatselijke verordening gemeente Capelle aan den IJssel 2018 (APV) is het verboden een openbare inrichting te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester. Op grond van artikel 1:4, lid 1 van de APV kunnen aan een vergunning voorschriften en beperkingen worden verbonden.

Inleiding

Het roken van waterpijpen (ook bekend als shisha, hookah, nargilleh) wordt steeds populairder in Nederland. Ook in Capelle aan den IJssel worden horecabedrijven geëxploiteerd waar het roken van waterpijpen is aangeboden.

Het roken van een waterpijp is niet zonder brandgevaar. In diverse shisha-lounges, cafés die naast het aanbieden van dranken gericht zijn op het aanbieden van waterpijpen, is er brand uitgebroken. Zo is een brand uitgebroken in Purmerend en zijn er ook branden bekend in Zaandam en Amsterdam. Naast brandgevaar zijn er andere aspecten die een rol spelen bij het roken van waterpijpen, zoals overlast voor de omgeving en gezondheidsrisico's voor omwonenden en de rokers van de waterpijpen zelf. Landelijk worstelen gemeenten met het toestaan van het gebruik van waterpijpen. Voor horecabedrijven en coffeeshops zijn de regels duidelijk omschreven, maar voor horecabedrijven die waterpijpen aanbieden is dit niet het geval. Ook in Capelle aan den IJssel is gebleken dat bij horecagelegenheden waar het gebruik van waterpijpen wordt aangeboden, de omgeving overlast ervaart. Gelet hierop worden in deze beleidsregel voorwaarden uitgewerkt, waaraan het gebruik van waterpijpen in een horeca-inrichting moet voldoen.

Door voorwaarden in deze beleidsregel te benoemen is er duidelijkheid voor de horeca onder welke voorwaarden het gebruik van waterpijpen in de exploitatievergunning kan worden opgenomen.

De vergunningverlening kan nu door middel van heldere toetsingscriteria plaatsvinden. Tenslotte kan de handhaving effectief plaatsvinden met als resultaat een grotere leefbaarheid en veiligheid voor de omgeving.

Wat is een waterpijp?

Een waterpijp is een apparaat voor het roken van gearomatiseerde pijptabak. De waterpijptabak wordt in een tabakskommetje geplaatst. Hierover wordt aluminiumfolie geplaatst met daarop een stukje houtskool of een tablet gemaakt van houtskoolgries, dat wordt aangestoken. Door aan het mondstuk van de slang te zuigen trekt de gebruiker lucht door de kom, de pijp en de vaas van het water, om de rook uiteindelijk in de mond en de longen te laten eindigen. De hitte van het kooltje wordt zo door het tabakskommetje getrokken, waardoor de tabak verhit en niet verbrandt. De gebruiker inhaleert uiteindelijk zachte, koude rook doordat het water de rook verkoelt. In mindere mate wordt gebruik gemaakt van elektrische kooltjes, bestaande uit een elektrische verhittingsbron omhuld door een materiaal dat de warmte goed geleidt, bijvoorbeeld keramiek.

Er zijn verschillende soorten vulling voor in de waterpijp, bijvoorbeeld fruittabak met verschillende smaken. Vaak zit er in fruittabak nicotine. Het roken van pijptabak is in het Midden-Oosten traditie en wordt veel gedaan in restaurants en cafés, die dan doorgaans shisha-lounge heten.

Welke gezondheidsrisico's kleven aan het gebruik van een waterpijp?

Het roken van een waterpijp is, in tegenstelling tot wat veel mensen denken, minstens even schadelijk als het roken van sigaretten. Mogelijk is het zelfs schadelijker. Bij het roken van een waterpijp (met nicotine) komen dezelfde schadelijke stoffen vrij als bij het roken van een sigaret. De stoffen die vrijkomen bij het roken van een waterpijp zijn afkomstig van zowel de rookwaar als de verhittingsbron.

Naast de giftige en verslavende stof nicotine, komen kankerverwekkende stoffen als teer en nitrosamine vrij. Daarnaast komen ook zware metalen, zoals chroom, nikkel, cadmium en lood vrij bij de verbranding van de kooltjes. Ook komt er koolmonoxide (CO) vrij (tot wel 30 keer meer dan bij roken van een sigaret) door onvolledige verbranding van de niet elektrische kooltjes. Door de koolmonoxide die vanuit de rook in het bloed komt, kan dit leiden tot CO-vergiftiging.

Het roken van een waterpijp verhoogt het risico op laag geboortegewicht, longkanker en andere ziekten van de luchtwegen, zoals COPD en tandvleesaandoeningen. Op basis van de risico's van rook die vrijkomt bij sigaretten kan een inschatting worden gemaakt van de effecten van gebruik van de waterpijp op de lange termijn. Veelvuldige blootstelling aan stoffen als teer, koolmonoxide en lood veroorzaken op de lange termijn long- en mondkanker, hart en vaatziekten en verminderde vruchtbaarheid.

In het algemeen kan worden gesteld dat bij het roken van een waterpijp deze rokers meer schadelijke stoffen binnenkrijgen dan tijdens het roken van sigaretten. Rokers van een waterpijp inhaleren namelijk dieper en een rooksessie duurt langer. Ook meeroken ofwel passief roken van waterpijpen blijkt schadelijk te zijn. Indien er waterpijpen zonder tabak gerookt worden en er etenswaren genuttigd kunnen worden, zoals een lunch en/of diner, dient de ruimte waar waterpijpen zonder tabak genuttigd worden apart en afgesloten te zijn.

Ook als gebruik wordt gemaakt van kruidenmengsels in plaats van waterpijptabak dan blijkt dat gevaarlijke stoffen vrijkomen, waaronder CO en polycyclische koolwaterstoffen. Bij het gebruik van dampsteentjes, als alternatief van waterpijptabak is vooralsnog niets bekend over de eventuele schadelijkheid van het gebruik.

Wat zijn de risico's en effecten op de omgeving?

De rook die vrijkomt, is niet alleen schadelijk voor de rokers, ook voor de overige aanwezigen in deze horecaruimte en de nabije omgeving kan deze schadelijk zijn. Met name als er een woning boven of naast een horecabedrijf met waterpijpen is gelegen, kan het CO-gehalte hierin toenemen. Naast het risico van een verhoogd CO-gehalte in de woning kan de afgezogen lucht ook zorgen voor geuroverlast. Een ander risico dat gepaard gaat met het gebruik van waterpijpen, is de toepassing van kooldeeltjes en het daarbij ontstane brandgevaar. Het gebruik van kooltjes is in principe niet verboden, omdat dit niet wordt gedefinieerd als open vuur. Brandende kooltjes zijn te vergelijken met een smeulbrand en

het grote risico hiervan is dat deze kooltjes zeer lang blijven branden en tevens na lange tijd tot herontbranding kunnen overgaan (ook nadat er is gecontroleerd of de kooltjes uit zijn). Ook worden de brandende kooltjes gebruikt in waterpijpen, deze zijn smal en hoog waardoor het risico van omvallen in het horecabedrijf niet is uit te sluiten. Na het omvallen van een waterpijp zullen de brandende kooltjes zich verspreiden en een ontstekingsbron vormen voor het interieur van het horecabedrijf. Waarna rookontwikkeling en/of brand in het horecabedrijf en de nabij gelegen woningen kan ontstaan. Het roken van waterpijpen is vooral onder jongeren populair aan het worden. Horecabedrijven waar het roken van waterpijpen een belangrijke activiteit is (zogenaamde shisha-lounges) hebben een bepaalde aantrekkingskracht op jongeren. Ook op jongeren onder de 18 jaar. De jongeren associëren de waterpijp vooral met een sociale activiteit en dat gebruikt wordt in de vriendengroep. Door de strenge aanpak van coffeeshops vindt er een verschuiving plaats in aantallen van coffeeshops naar shisha-lounges. Politiegegevens tonen aan dat bij veel shisha-lounges sprake is van incidenten die de openbare orde en veiligheid aantasten, zoals steekincidenten, illegaal gokken, vernieling, drugs, geluids- en parkeeroverlast.

In bepaalde gevallen kunnen shisha-lounges als ontmoetingsplaatsen fungeren voor criminelen. Voor de politie is het lastig om op dit soort activiteiten te controleren, omdat dit soort horecabedrijven een gesloten uitstraling hebben.

Toetsingscriteria horecabedrijf waar waterpijpen worden gerookt

Uit het bovenstaande blijkt dat er verschillende gezondheidsrisico's kleven aan het gebruik van waterpijpen. Daarnaast kan er sprake zijn van bepaalde gevarenrisico's en overlast voor de (nabije) omgeving. Hieronder worden de toetsingscriteria ten aanzien van aanvragen om het gebruik van waterpijpen binnen een horecabedrijf toegelicht.

Gebruik gronden (bestemmingsplan)

Het gebruik van waterpijpen betreft een horeca-activiteit. Het gebruik van gronden ten behoeve van horeca wordt in een bestemmingsplan geregeld.

Indien het gebruik als horecabedrijf niet past in het bestemmingsplan, dan is dit een weigeringsgrond van de exploitatievergunning. In deze beleidsregel zijn de volgende categorieën van horeca gedefinieerd.

horeca, categorie I:

een horeca-inrichting, die qua exploitatievorm aansluit bij winkelvoorzieningen (winkel ondersteunende horeca). In het bedrijf worden overwegend niet ter plaatse bereide kleine etenswaren en in hoofdzaak alcoholvrije drank verstrekt; hieronder worden in ieder geval begrepen lunchrooms, konditoreien, koffie- en theehuizen en ijssalons.

horeca, categorie II:

a. een inrichting die geheel of in overwegende mate gericht is op het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse (maaltijdverstrekkers). De nadruk ligt op de dag- en (vroeg) avond-functie (keuken open van circa 17.00 tot 22.00 uur). Hieronder worden in ieder geval begrepen: restaurants, bistro's en crêperien;

b. een inrichting die geheel of in overwegende mate gericht is op het verstrekken van (al dan niet voor consumptie ter plaatse) bereide (kleine) etenswaren (spijsverstrekkers). Hieronder worden in ieder geval begrepen: snackbars, cafetaria's, fastfoodketens, grillrooms, automatieken, snelbuffetten. Als de spijsverstrekkers in uitgaansgebieden liggen en een nachtfunctie hebben, kunnen deze bedrijven overlast veroorzaken voor omwonenden.

horeca, categorie III:

een inrichting die geheel of in overwegende mate gericht is op het verstrekken van (alcoholische) dranken voor consumptie ter plaatse (drankverstrekkers). De nadruk ligt vooral op de avond en nacht. Hieronder worden in ieder geval begrepen: cafés, bars en brasserieën.

horeca, categorie IV:

een inrichting die geheel of in overwegende mate gericht is op het bieden van vermaak en ontspanning (niet zijnde een recreatieve voorziening) en/of het geven van gelegenheid tot de dansbeoefening, al dan niet met levende muziek en al dan niet met de verstrekking van dranken en kleine etenswaren. Hieronder worden in ieder geval begrepen: discotheken, bardancings, zaalverhuurlocaties en partycentra.

horeca, categorie V:

een inrichting die geheel of in overwegende mate is gericht op het verstrekken van nachtverblijf al dan niet gecombineerd met een café en/of restaurant. Hieronder worden in ieder geval begrepen: hotels, pensions en overige logiesverstrekkers.

Als het gebruik als horecabedrijf binnen het bestemmingsplan past, vindt een verdere toetsing plaats op de volgende aspecten op het moment dat in dat horecabedrijf het gebruik van waterpijpen wordt aangeboden.

Openbare orde en veiligheid (APV)

Voor het exploiteren van een horecabedrijf waar een belangrijke activiteit het gebruik van waterpijpen is, is een exploitatievergunning nodig van de burgemeester (artikel 2:28 APV). De burgemeester kan de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren indien naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat de openbare orde en/of de openbare veiligheid dan wel de volksgezondheid in de omgeving van het horecabedrijf op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van het horecabedrijf. Bij de toepassing van de genoemde weigeringsgronden houdt de burgemeester rekening met het karakter van de straat en de wijk, waarin het horecabedrijf is gelegen of zal zijn gelegen, de

aard van het horecabedrijf, de spanning waaraan het woonmilieu ter plaatse reeds blootstaat of bloot zal komen te staan door de exploitatie van het horecabedrijf.

Vanwege de genoemde bezwaren is het toestaan in woonwijken niet wenselijk. Op bedrijventerreinen is dit ook niet wenselijk, omdat er doorgaans minder zicht is op de activiteiten die daar plaatsvinden. De exploitant moet er rekening mee houden dat bij een aanvraag om een exploitatievergunning met gebruik van waterpijpen de gemeente Capelle aan den IJssel een Bibob-toets zal uitvoeren. Overigens zal er te allen tijde bij exploitatievergunningen een Bibob-toets (ook zonder gebruik van waterpijpen) worden uitgevoerd.

Milieu (Activiteitenbesluit)

Belangrijk is dat de ruimte waar de waterpijp wordt gebruikt goed wordt geventileerd en de afgezogen rook op voldoende hoogte wordt verspreidt. Als geurhinder plaatsvindt, kan op basis van het Activiteitenbesluit, deze geurhinder voorkomen dan wel op een aanvaardbaar niveau beperkt worden. Dit zal dan door een milieu-inspecteur moeten worden vastgesteld. Het Activiteitenbesluit geeft aan dat een geuronderzoek kan worden verlangd als het vermoeden bestaat dat de geuroverlast niet tot een aanvaardbaar niveau kan worden gebracht. Bij de behandeling van een melding Activiteitenbesluit wordt beoordeeld of een geuronderzoek nodig is. Ook kan dit in een later stadium worden verlangd.

Gezondheid (Tabakswet)

In de Tabakswet is geregeld dat het niet toegestaan is om tabak in de horeca te roken. Hetzelfde geldt voor shisha-lounges, indien met behulp van de waterpijp tabak wordt gerookt. Een uitzondering hierop is de rookruimte. Een rookruimte moet afsluitbaar zijn met een deur. Buiten deze ruimte mag er geen hinder van de tabaksrook zijn. Deze rookruimte moet voldoen aan de eisen die gesteld zijn in de Tabakswet.

Er zal regelmatig gecontroleerd moeten worden om te kijken welk soort tabak of welke kruiden er gerookt worden.

Kansspelautomaten

In een horecabedrijf dat het gebruik van waterpijpen toestaat mogen geen kansspelautomaten aanwezig zijn. Door het aanbieden van waterpijpen wordt een zelfstandige stroom van bezoekers getrokken. Het combineren van het aanbieden van een waterpijp en kansspelautomaten geeft een cumulatie van het risico op overlast en openbare orde verstoringen. De plaatsingsvergunning voor kansspelautomaten zal de burgemeester daarom niet verlenen in geval van een gelijktijdige aanvraag van het gebruik van waterpijpen. Zie hiervoor ook de Wet op de Kansspelen.

Indien het gebruik van waterpijpen wordt toegestaan middels een nieuwe exploitatievergunning zal de kansspelautomaatvergunning worden ingetrokken en moeten deze kansspelautomaten verwijderd worden uit het bedrijf.

Conclusie

Een horecabedrijf dat voor het gebruik van waterpijpen een aanvraag indient, wordt in eerste instantie getoetst aan artikel 2:28 APV (exploitatievergunning).

De bestemmingsplannen in Capelle aan den IJssel kennen geen verbod voor horecabedrijven met waterpijpen. Een horecabedrijf waar het roken van waterpijpen wordt aangeboden, ligt wat betreft risico's voor gezondheid en overlast voor de omgeving tussen een café en een coffeeshop.

Gezien de gezondheidsrisico's, de risico's op brandgevaar, kans op overlast voor de omgeving en op openbare orde en veiligheidsaspecten is het belangrijk de vergunningaanvraag van een horecabedrijf met waterpijpen goed te toetsen.

Gelet op de behoefte die er in Capelle aan den IJssel is voor duidelijke regels ten aanzien van het gebruik van waterpijpen in de horeca is besloten een beleidsregel ter zake op te stellen.